

This is a self-archived – parallel-published version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details. When using please cite the original.

AUTHOR Hirsto Laura, Murtonen Mari

TITLE Vuorovaikutus ja hyvinvointi opetuksen ytimessä

YEAR 2022

VERSION Publisher's pdf

CITATION Hirsto Laura, Murtonen Mari (2022). Vuorovaikutus ja hyvinvointi opetuksen ytimessä. *Yliopistopedagogiikka* 29 (2). <https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2022/12/22/vuorovaikutus-ja-hyvinvointi-opetuksen-ytimessa/>

Tämä teos on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisensillä](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Vuorovaikutus ja hyvinvointi opetuksen ytimessä

22.12.2022

Laura Hirsto & Mari Murtonen

([https://yliopistopedagogiikka.files.wordpress.com](https://yliopistopedagogiikka.files.wordpress.com/2022/12/yp-osastotunnus-paatoimittajilta_page_01-1.png)

[/2022/12/yp-osastotunnus-paatoimittajilta_page_01-1.png](https://yliopistopedagogiikka.files.wordpress.com/2022/12/yp-osastotunnus-paatoimittajilta_page_01-1.png))

Etäilyn jälkimainingeissa yliopistoissa pohditaan, mikä on jatkossa sopiva lähi- ja etäopetuksen suhde ja mitä tarkoittaa missäkin tilanteessa hybridiopetus. Keskeisiksi näyttävät nousevan kysymykset opiskelijoiden ja opettajien vuorovaikutuksesta ja hyvinvoinnista.

Koronapandemia on lisännyt huolta opiskelijoiden hyvinvoinnista. Essadekin ja Rabeyronin (2020) mukaan korkeakouluopiskelijat ovat kärsineet koronapandemian ja suljettuna olon aikana suuresta ahdistuksesta, masennuksesta ja huolesta, jopa niin paljon, että osa opiskelijoista saattaa tarvita erityistä psykologista tukea. Myös Parikan, Koskelan, Hietajärven, Ikosen ja Salmela-Aron (2022) mukaan pandemian aikana opiskelijoiden hyvinvointi näyttää heikentyneen.

Emootioiden rooli hyvinvoinnissa ja oppimisessa on tunnistettu tärkeäksi monin tavoin. Pekrun (2019) toteaa, että esimerkiksi tentteihin liittyvä liiallinen ahdistus voi vaikuttaa opiskelijoiden yleisempään hyvinvointiin, ja muutenkin negatiiviset emootiot voivat vaikuttaa opinnoissa suoriutumiseen ja heikentää terveyttä. Opetuksen muodoilla voidaan ehkä joiltakin osin tukea opiskelijoiden hyvinvointia opiskelijoiden vuorovaikutusta tukemalla. Opiskelijoiden emootioihin liittyvää tutkimusta tarvitaan kuitenkin lisää, jotta voidaan ymmärtää yhtäältä emootioiden yksilöllistä variaatiota ja toisaalta sitä, minkälaiset opetus- ja oppimisympäristöt ovat yhteydessä niihin (ks. Pekrun, 2019). Esimerkiksi tarkastellessaan opiskelijoiden emootioita opiskelijakeskeisissä ja opettajakeskeisissä opetuksen konteksteissa Jacob, Hofmann, Stephan, Fuchs, Markus ja Gläser-Zikuda (2019) eivät havainneet eroja, mutta opiskelijakeskeisessä kontekstissa opiskelijat kokivat kuitenkin enemmän autonomiaa ja osallisuutta, joita usein pidetään tärkeinä opiskelijoiden oppimismotivaation kannalta.

Tämän lehden ensimmäisessä tieteellisessä artikkelissa **Jere Riekkinen**, **Mari Murtonen**, **Tahani Al Dahdouh** ja **Petri Nokelainen** tarkastelevat korkeakouluopettajien kokemuksia koronapandemian ajan hätäetäopetuksesta. Riekkinen ym. kysyivät korkeakouluopettajien hätäetäopetukseen liittyvistä negatiivisista ja positiivisista kokemuksista heti COVID-19-pandemian alettua keväällä 2020. Negatiivisia kokemuksia herättivät luonnollisesti aikapulaan liittyvät asiat, sillä muutokset opetuksen järjestämisessä olivat nopeita. Hieman yllättäen opetuksen teknisiin järjestelyihin liittyvät kysymykset saivat opettajilta enemmän positiivisia kuin negatiivisia kommentteja, joten opettajilla tuntuu olleen hyvä tekninen valmius täysin digitaaliseen opetusmuotoon siirtymiseen. Sen sijaan opettajilla nousi suuri huoli opiskelijoiden pärjäämisestä ja vuorovaikutuksen onnistumisesta heidän kanssaan. Myös opetuksen suunnitteluun ja arviointiin liittyvät kysymykset koettiin negatiivisesti. Toisin sanoen opettajat itse tuntuivat pärjäävän tilanteen kanssa, mutta oppimislähtöisyyden toteutuminen herätti heissä huolta.

Toisessa tieteellisessä artikkelissa tarkastellaan käänteistä oppimista. Käänteisen oppimisen malli (*flipped learning*) on yhä suosituampi opetustapa, kun haetaan opiskelijaa motivoivaa ja syvällistä oppimista tuottavaa opetusmenetelmää. **Tytti Kuokkanen, Riikka Kangaslampi ja Jani Hirvonen** tarkastelevat käänteisen oppimisen mallin hyötyjä artikkelissaan Oppimistehtävien ja opetusmenetelmän yhteys korkeakouluopiskelijoiden matematiikan oppimiseen. Käänteisen oppimisen mallilla opiskelleet saavuttivat tenttipisteillä arvioituna hieman jonkin verran heikompia oppimistuloksia kuin perinteisemmällä luentopohjaisella mallilla opiskelleet, mikä voi olla hieman yllättävä tulos. Se saattaa kuitenkin selittyä sillä, että luentomuotoinen opetus ei tarkoittanut vain luentoja, vaan opetus sisälsi tässä tutkimuksessa opiskelijakeskeisiä elementtejä verkkotehtävien ja harjoitusryhmien ryhmätyöskentelyn muodossa ja suoriutumista mittaava tentti oli pakollinen, kun taas käänteiseen oppimiseen osallistuneilla oli mahdollisuus saada opintojakso suoritetuksi jo opintojakson aikana kerätyillä pisteillä ja lopputenttiä tarvittiin vain korkeampiin arvosanoihin, joten tenttiin osallistumisen motivaatio on voinut olla heillä alhaisempi. Tulosten perusteella oppimistehtävien tekeminen ja opetusvideoiden katsominen vaikuttivat ylipäänsä positiivisesti oppimistuloksiin. Tulosten mukaan aktiivisesti työskentelemällä myös lähtötasoltaan heikommat opiskelijat saattoivat menestyä odotettua paremmin käänteisessä oppimisessä. Kuokkasen ym. tulokset resonoiivat aikaisemman käänteisen oppimisen tutkimusten kanssa, sillä käänteisen oppimisen vaikutukset oppimiseen taikka osaamiseen eivät näytä olevan välttämättä suoraviivaisia (ks. Sointu, Hyypiä, Lambert, Hirsto, Saarelainen & Valtonen, 2022). Usein opiskelijat kuitenkin oppivat sisällöllisten asioiden lisäksi muita työelämätaitoja opiskellessaan aktiivisesti yhdessä ja ratkoessaan yhdessä kiperiä kysymyksiä (ks. Sointu ym., 2022; Väisänen & Hirsto, 2020).

Kehittäminen ja kokeilut -osaston kirjoituksissa tarkastellaan myös opiskelijoiden hyvinvointia, hyvinvoinnin haasteita ja opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemista yliopisto-opetuksessa. Opiskelijoiden hyvinvoinnin haasteina näyttäytyvät esimerkiksi ajanhallinnan ja oman oppimisen säätelyn kysymykset sekä stressinsäätely. **Saara Adaam** kuvaa opetuskokeilun kuvauksessaan erityisopettajaopiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisen mahdollisuuksia syventävän harjoittelun aikana. Adaamin interventiossa opiskelijat tarkastelivat ensimmäisessä vaiheessa hyvinvoinnin käsitettä, seuraavaksi omaa hyvinvointiaan ja lopuksi ryhmäkeskustelujen avulla keinoja oman hyvinvointinsa tukemiseksi. Adaamin mukaan stressinhallintakeinoja toivottiin laajemminkin osaksi yliopisto-opintoja. **Ritva Näpänkangas, Juha Tuukkanen, Juha Auvinen, Riitta Kaarteenaho ja Petri Kulmala** tarkastelevat puolestaan ensimmäisen vuoden lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijoiden kokemuksia etäopiskelusta koronapandemian aikana. Heidän mukaansa opiskelijat olivat kokeneet etäopiskelun sujuneen pääsääntöisesti hyvin ja etäopetuksen toteutusmuodot hyviksi. Osa opiskelijoista koki kuitenkin, että etäopetus ei ollut heille hyvä opetusmuoto, ja osa koki myös ajanhallinnan haasteita. Johtopäätöksensä Näpänkangas ym. toteavat kuitenkin, että opiskelijoiden myönteiset kokemukset etäopetusajasta kannustavat etäopetuksen säilyttämiseen yhtenä opetuksen muotona jatkossakin, mutta etäopetuksen pedagogiikkaa olisi kuitenkin syytä kehittää.

Kolmas kehittäminen ja kokeilut -osaston artikkeli kertoo **Mikko Värttön ja Heikki Saxénin** kokeilusta, jossa he ovat hyödyntäneet mobiilisovellusta osana etiikan opetusta ja opiskelua. Värttö ja Saxén kuvaavat kokeilussaan käänteisen oppimisen luontoista tapaa, jossa mobiilisovelluksen avulla aktivoidaan opiskelijoita työskentelemään etiikan kysymysten kanssa ennen varsinaisia luentotapaamisia, jonne opiskelijat tulevat etukäteen valmistautuneina. Värttö ja Saxén hyödynsivät kokeilussaan samaa sovellusta ja sen tarjoamia kysymyksiä myös luennoilla keskustelujen herättäjinä. Sovelluksessa on mukana pelillisiä elementtejä, joiden avulla opiskelijat saattoivat seurata omaa etenemistään ja omaa suoriutumistaan, mikä saattoi motivoida ainakin osaa opiskelijoista omatoimiseen opiskeluun.

Keskustelu-artikkelina on **Peppi Taalaksen, Tiina Mäkelän, Pasi Ikosen, Salme Korkalan ja Hannele Rajaniemen** kirjoitus Jyväskylän yliopistossa kehitetystä monimuotoisen oppimisen,

opetuksen ja ohjauksen mallista. Artikkelissaan Taalas ym. haluavat nostaa esille monimuoto-opetuksen varioivaa terminologiaa ja yksityiskohtaisempaa jäsenystä, jonka avulla sekä opettajat että opiskelijat voisivat paremmin suunnitella omaa opetustaan ja opiskeluaan ja jonka avulla siitä voitaisiin keskustella konkreettisemmin. Monimuoto-opetukseen liittyy erilaisia termejä ja käsitteitä, joita myös määritellään eri tavoin. Terminologiaa voidaan kehittää tutkimuksen näkökulmasta, mutta kehittyvä monimuoto-opetus saattaa tarvita myös selkeämpää viestintää opetussuunnitelma- ja opetusohjelmatasolla, jolloin opetukseen osallistuvien opiskelijoiden odotukset olisivat oikeansuuntaisia. Erityisen tärkeää opetuksen suunnittelun kannalta on kuitenkin se, että lähtökohtana on opiskelijoiden tavoiteltava osaaminen ja oppiminen.

Viimeisenä kirjoituksena on **Heli Koskisen** katsaus vuoden 2022 Pedaforum-päiviin. Vuoden 2023 Pedaforum-korkeakoulupedagogiikan päivät järjestetään Tampereella, ja päivien teemana on ”Kohti kestäväää korkeakoulupedagogiikan toimintakulttuuria”. Päivien alateemoissa on mukana niin vuorovaikutus kuin hyvinvointikin, jotka ovat sekä ajankohtaisia että tärkeitä myös tässä Yliopistopedagogiikka-lehden numerossa.

Yliopistopedagogiikka-lehden päätoimittajat toivottavat lukijoille rauhallista joulunaikaa ja onnea uudelle vuodelle 2023!

Lähteet

Essadek, A., & Rabeyron, T. (2020). *Mental health of French students during the Covid-19 pandemic. Journal of Affective Disorders, 277*, 392–393. Saatavilla <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.08.042> (<https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.08.042>)

Jacob, B., Hofmann, F., Stephan, M., Fuchs, K., Markus, S., & Gläser-Zikuda, M. (2019). Students' achievement emotions in university courses – does the teaching approach matter? *Studies in Higher Education, 44*(10), 1768–1780. Saatavilla <https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1665324> (<https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1665324>)

Parikka, S., Koskela, T., Hietajärvi, L., Ikonen, J., & Salmela-Aro, K. (2022). Koronaepidemian vaikutukset eri väestöryhmien hyvinvointiin ja palveluihin: 4.3. Korkeakouluopiskelijat. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavilla https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/144268/URN_ISBN_978-952-343-865-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y (https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/144268/URN_ISBN_978-952-343-865-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Pekrun, R. (2019). Inquiry on emotions in higher education: progress and open problems. *Studies in Higher Education, 44*(10), 1806–1811. Saatavilla <https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1665335> (<https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1665335>)

Sointu, E., Hyypia, M., Lambert, M. C., Hirsto, L., Saarelainen, M., & Valtonen, T. (2022). Preliminary evidence of key factors in successful flipping: predicting positive student experiences in flipped classrooms. *Higher Education, 1–18*. Saatavilla <https://doi.org/10.1007/s10734-022-00848-2> (<https://doi.org/10.1007/s10734-022-00848-2>)

Väisänen, S., & Hirsto, L. (2020). How can flipped classroom approach support the development of university students' working life skills? University teachers' viewpoint. *Education Sciences, 10*(12), 1–15. Saatavilla <https://doi.org/10.3390/educsci10120366> (<https://doi.org/10.3390/educsci10120366>)

from → Uncategorized, Yliopistopedagogiikka 2022/2

No comments yet

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)

[Pidä blogia WordPress.comissa.](#)